

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 31 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projekto) rengimą paskatinusios priežastys:

1) Seniūnų kadencijų įvedimas akivaizdžiai pablogino jų padėtį lyginant su kitais valstybės tarnautojais. Seniūnai yra Savivaldybės administracijos filialo vadovai, jie turėtų būti priimami administracijos direktoriaus dirbti savo seniūnijos teritorijoje nuolatiniam darbui.

2) Seniūnų kadencijų įvedimas, kitaip nei visiems kitiems valstybės tarnautojams, panaikino galimybę tarnybinio kaitumo būdu keisti darbo vietą.

3) šiuo metu centralizuotos atrankos į valstybės tarnybą procesą ir karjeros valstybės tarnautojų priėmimo į pareigas tvarką reglamentuojančios nuostatos sudaro prielaidas į seniūnų (savivaldybės administracijos filialo arba biudžetinės įstaigos vadovų) pareigas atrinkti ir priimti asmenis, kurie daugiau atitinka ne profesionalumo, bet lojalumo savivaldybės administracijos direktoriui kriterijų. Vyriausybės įgaliotai įstaigai atrinkus 2 geriausiai centralizuotame konkurse įvertintus pretendentes į seniūno pareigas, ne retai savivaldybės administracijos direktorius pasirenka ne geriausią, bet antrą pagal atrankos rezultatus pretendentą. Siekiant, kad į seniūnų pareigas būtų priimami kompetentingi ir motyvuoti, seniūnijos gyventojų pasitikėjimą turintys asmenys, atrinkti vadovaujantis profesionalumo kriterijumi, tikslinga keisti Vietos savivaldos įstatymo 31 straipsnio nuostatas;

Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai – tobulinti santykių, įgyvendinant savivaldybėms (savivaldybių bendruomenėms) Konstitucijoje laiduotą savivaldos teisę, teisinį reglamentavimą siekiant, kad:

1) Panaikinti kadencijas seniūnams savivaldybės administracijos filialo vadovams.

2) Atstatyti galimybę seniūnams naudotis tarnybinio kaitumo galimybe.

3) pretendentų į seniūnų (savivaldybės administracijos filialo ir biudžetinės įstaigos vadovų) pareigas atranka būtų skaidri ir teisinga, į šias pareigas būtų priimama vadovaujantis ne lojalumo, bet profesionalumo kriterijumi.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Lietuvos Respublikos Seimo nariai.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Vietos savivaldos įstatymo 31 straipsnio 8 dalyje suformuluotos nuostatos dėl seniūno teisinio statuso: seniūnas yra valstybės tarnautojas, tačiau seniūnijos – savivaldybės administracijos filialo – seniūnas yra karjeros valstybės tarnautojas, seniūnijos – biudžetinės įstaigos – seniūnas yra valstybės tarnautojas – įstaigos vadovas. Abiem atvejais, nepriklausomai ar seniūnas yra karjeros valstybės tarnautojas, ar biudžetinės įstaigos vadovas, jam yra nustatoma 5 metų kadencija. Kadencijų skaičius nėra ribojamas.

Vietos savivaldos įstatymo 31 straipsnio 9 dalyje yra nustatytos šios nuostatos, reglamentuojančios seniūno (nepriklausomai ar seniūnas yra karjeros valstybės tarnautojas, ar biudžetinės įstaigos vadovas) priėmimo į pareigas specialią tvarką:

1) seniūną – ir savivaldybės administracijos filialo, ir biudžetinės įstaigos vadovą – į pareigas priima ir iš jų atleidžia savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis Vietos savivaldos įstatymu ir Valstybės tarnybos įstatymu;

2) į seniūno pareigas priimama tik konkurso būdu, išskyrus šioje dalyje nustatytus atvejus;

3) pretendentų į seniūno pareigas konkurso komisija sudaroma iš 7 narių; ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 4 šios komisijos nariai turi būti tos seniūnijos aptarnaujamos teritorijos išplėstinės seniūnaičių sueigos deleguoti asmenys;

4) nurodomi keturi atvejai, kuomet į seniūno pareigas yra priimama ne konkurso būdu (a) kai asmeniui, savo noru atsistatydinusiui iš seniūno pareigų, atkuriamas valstybės tarnautojo statusas taikant Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytas garantijas, b) kai keičiama seniūnijos forma, o seniūno pareigas einantis asmuo atitinka reikalavimus, nustatytus šio straipsnio 10 dalyje, c) kai kitai 5 metų kadencijai priimamas seniūnas, kurio iki tol eitos kadencijos metu visi metiniai tarnybinės veiklos vertinimai buvo geri arba labai geri, d) į seniūno pareigas negali būti priimamas asmuo taikant Valstybės tarnybos įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje numatytą garantiją, išskyrus atvejus, kai dėl kitos seniūnijos – biudžetinės įstaigos reorganizavimo ar savivaldybės administracijoje atliekamos seniūnijų, kurių forma yra filialas, struktūrinės pertvarkos naikinama seniūno pareigybė;

5) nustatoma, kad priimant į seniūno pareigas netaikomos Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos dėl perkėlimo į seniūno pareigas po karjeros valstybės tarnautojų vertinimo ir tarnybinio kaitumo.

Vietos savivaldos įstatymo 31 straipsnio 10 dalyje yra detaliau sureglamentuotas seniūno priėmimo į pareigas ne konkurso būdu atvejis, kai keičiama seniūnijos forma: kai keičiama seniūnijos forma, seniūnas turi teisę būti be konkurso priimtas į kitos formos seniūnijos seniūno pareigas, kai seniūno pareigas einantis asmuo atitinka reikalavimus, taikomus kitos formos seniūnijos vadovui, ir iki tol jo eitos kadencijos metu visi metiniai tarnybinės veiklos vertinimai buvo geri arba labai geri.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projektu siūloma:

1) pakeisti Vietos savivaldos įstatymo 31 straipsnio 8 dalį ir nustatyti, kad priimant į pareigas seniūną, 5 metų kadencija nustatoma tik seniūnui – biudžetinės įstaigos vadovui. Seniūnas – savivaldybės administracijos filialo vadovas į pareigas būtų priimamas, netaikant kadencijos;

2) pakeisti Vietos savivaldos įstatymo 31 straipsnio 9 dalį ir nustatyti seniūno – savivaldybės administracijos filialo vadovo priėmimo į pareigas specialią tvarką:

2.1) seniūną – savivaldybės administracijos filialo vadovą – į pareigas priimtų ir iš jų atleistų savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis Vietos savivaldos įstatymu ir Valstybės tarnybos įstatymu;

2.2) į seniūno – savivaldybės administracijos filialo vadovo pareigas būtų priimama tik konkurso būdu, išskyrus šioje dalyje nustatytus tris atvejus;

2.3) pretendentų į seniūno savivaldybės administracijos filialo vadovo pareigas konkurso komisija būtų sudaroma iš 7 narių; ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 4 šios komisijos nariai turi būti tos seniūnijos aptarnaujamos teritorijos išplėstinės seniūnaičių sueigos deleguoti asmenys;

2.4) būtų du atvejai, kuomet į seniūno – savivaldybės administracijos filialo vadovo pareigas būtų priimama ne konkurso būdu (a) kai asmeniui, savo noru atsistatydinusiame iš seniūno pareigų, būtų atkuriamas valstybės tarnautojo statusas taikant Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytas garantijas (t. y. teisė Vyriausybės nustatyta tvarka grįžti į eitas seniūno pareigas toje pačioje seniūnijoje), b) į seniūno – savivaldybės administracijos filialo vadovo pareigas negalėtų būti priimamas asmuo taikant Valstybės tarnybos įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje numatytą garantiją, išskyrus atveją, kai dėl savivaldybės administracijoje atliekamos seniūnijų, kurių forma yra filialas, struktūrinės pertvarkos (seniūnijos išskaidymo į kelias seniūnijas arba kelių gretimų seniūnijų apjungimo į vieną seniūniją) būtų naikinama seniūno pareigybė, c) priimant į seniūno pareigas nebūtų taikomos Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos dėl perkėlimo į seniūno pareigas po karjeros valstybės tarnautojų vertinimo ir tarnybinio kaitumo;

2.5) Vyriausybės įgaliota įstaiga savivaldybės administracijos direktoriui į seniūno – savivaldybės administracijos filialo vadovo – pareigas pateiktų vieną geriausiai centralizuotame konkurse įvertintą pretendentą;

3) pakeisti Vietos savivaldos įstatymo 31 straipsnio 9 dalį ir nustatyti seniūno – biudžetinės įstaigos vadovo priėmimo į pareigas specialią tvarką:

3.1) seniūną – biudžetinės įstaigos vadovą – į pareigas priimtų ir iš jų atleistų savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis Vietos savivaldos įstatymu ir Valstybės tarnybos įstatymu;

3.2) į seniūno – biudžetinės įstaigos vadovo pareigas būtų priimama tik konkurso būdu, išskyrus šioje dalyje nustatytą atvejį;

3.3) pretendentų į seniūno - biudžetinės įstaigos vadovo pareigas konkurso komisija būtų sudaroma iš 7 narių; ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 4 šios komisijos nariai turi būti tos seniūnijos aptarnaujamos teritorijos išplėstinės seniūnaičių sueigos deleguoti asmenys;

3.4) atvejis, kuomet į seniūno – biudžetinės įstaigos vadovo pareigas būtų priimama ne konkurso būdu - kai kitai 5 metų kadencijai priimamas seniūnas, kurio iki tol eitos kadencijos metu visi metiniai tarnybinės veiklos vertinimai buvo geri arba labai geri.

3.5) Vyriausybės įgaliota įstaiga savivaldybės administracijos direktoriui į seniūno – biudžetinės įstaigos vadovo – pareigas pateiktų vieną geriausiai centralizuotame konkurse įvertintą pretendentą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo projektas įtakos korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai.

Įstatymo projektas neturės įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus įstatymą galimai reikės pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimą Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo bei Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją bei Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymo lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimai turės būti priimti iki 2021 m. birželio 30 d.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Teikiamo įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti nereikės papildomų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų lėšų.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Specialistų vertinimų ir išvadų Įstatymo projekto rengimo metu negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Nėra.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia Seimo nariai
